

OŚWIADCZENIE NR ____
RADY MIASTA BIELSK PODLASKI
z dnia _____

**w sprawie upamiętnienia 100. rocznicy wielkiego exodusu mieszkańców
Podlasia – „Bieżeństwa” 1915-1921**

Na podstawie § 47 ust. 4 pkt 3 Statutu Miasta Bielsk Podlaski uchwalonego Uchwałą Nr XLVI/303/14 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Bielsk Podlaski (Dz. Urz. Woj. Podl. z dnia 2 lipca 2014 r. poz. 2457), Rada Miasta Bielsk Podlaski przyjmuje niniejsze oświadczenie:

Celem upamiętnienia 100. rocznicy wielkiego exodusu mieszkańców Podlasia – „Bieżeństwa” 1915-1921, Rada Miasta Bielsk Podlaski wyraża hołd ludności zmuszonej do ucieczki w głąb Rosji przed armią niemiecką.

Latem 1915 roku pod naporem wojsk niemieckich armia rosyjska była zmuszona opuścić Królestwo Polskie. Przegrywając wojnę, rosyjskie władze wojskowe zaczęły stosować taktykę spalonej ziemi, zabierając ze sobą ludność i niszcząc jej mienie. W sierpniu pod wpływem agitacji rosyjskiej prawosławna ludność Białostocczyzny rzuciła się do ucieczki na wschód. Kozacy na odchodnym podpalali porzucone wsie i miasteczka.

Bielsk Podlaski opuściła ponad połowa mieszkańców, okoliczne miejscowości - zdecydowana większość. Pierwszym celem uchodźców, zwanych z rosyjska „bieżeńcami”, były stacje kolejowe – Baranowicze, Mińsk, Bobrujsk, Orsza. Przestrzeń 300-400 kilometrów zmuszeni byli pokonać wozami lub pieszo. Drogi, którymi przemieszczali się „bieżeńcy” znaczyły krzyże na grobach zmarłych, najczęściej w wyniku chorób zakaźnych.

Po dotarciu do stacji kolejowych na pociągi, którymi mieli jechać w głąb Rosji, musieli czekać tygodniami. W wyniku głodu, chłodu i chorób tereny wokół stacji kolejowych stały się cmentarzyskami bezimiennych uchodźców.

Z guberni grodzieńskiej uciekło blisko 900 tysięcy osób. Ci, którzy znaleźli się w Rosji zostali otoczeni opieką różnych komitetów zajmujących się pomocą ofiarom

wojny oraz spotkali się z ogromną życzliwością ze strony zwykłych Rosjan. Zapewniono im dach nad głową i środki do życia.

Wszystko zmieniło się po przewrocie bolszewickim w 1917 r. „Bieżeńcy” znaleźli się w państwie ogarniętym okrutną wojną domową, gdzie królowała przemoc, szerzył się głód i epidemie. Po rewolucji zmieniły się też nastroje miejscowej ludności wobec uchodźców. Teraz byli postrzegani jako obcy konkurenci w walce o chleb.

Ogromna większość uchodźców zdecydowała się na powrót na swoje ojczyste ziemie. Powroty trwały miesiącami, a nawet latami. Droga, tym razem na zachód, ponownieznaczona była dziesiątkami tysięcy bezimiennych mogił. Z tułaczki nie wrócił co trzeci uchodźca.

W swoich rodzimych miejscowościach uchodźcy zastali spalone lub rozgrabione domy i leżącą kilka lat odłogiem ziemię. Mieli jedynie ręce do pracy i wolę przetrwania. Przetrwali.

Rada Miasta Bielsk Podlaski mając na uwadze zachowanie pamięci i przypomnienie dramatycznych wydarzeń z okresu naszej historii, z zadumą pochyla się nad losem uchodźców oddając im cześć i hołd.